VISŲ ŠALIŲ PROLETARAI, VIENYKITĖS!

TAIKUS ATOMAS

IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS PARTINIO, LKJS, PROFSĄJUNGOS KOMITETŲ IR ADMINISTRACIJOS ORGANAS

Laikraštis įkurtas 1988 m. birželio 28 d. ✱ Nr. 12 (12) ✱ 1988 m. spalio 25 d. ✱ Antradienis ✱ Kaina 1 kap.

IAE DARBAS 1989 METAIS

Ateinantys 1989 metai IAE kolektyvui bus pirmaisiais darbo metais naujomis ūkininkavimo sąlygomis.

1989 metams TSRS Atominės energetikos ministerija nustatė IAE sekančius kontrolinius skaičius (KS) ir valstybinį užsakymą (VU):

Eil. Nr.	Rodikliai	Mato vnt.	Planas 1989 m.
1.	Pagaminti elektros energijos (KS)	mln. kWh	15800
2.	Parduoti elektros energijos	"	14410
3.	Elektros energijos panaudojimas saviems reikalams	"	1390
4.	Atleisti šiluminės energijos (KS)	Gkal.	270000
5.	Įrengimų kapitalinis remontas ūkio būdu	tūkst. rb.	4500
6.	Liaudies ūkio prekių gamyba (VU)	"	20
7.	Byventojams teikiamų paslaugų realizacijos apimtis (VU)	"	955
8.	Prekinės produkcijos apimtis (KS)	"	194550
9.	Gautas pelnas naujomis ūkininkavimo sąlygomis (KS)	"	9600

Aukščiau išvardinti rodikliai patvirtinti IAE, atlikus paskaičiavimus, kurie pateikti Ministerijai ir yra realūs.

Pavyzdžiui, gamybinė programa gamybai ir elektros pardavimui — apimtyje 15,8 milijardų kWh, buvo skaičiuojama panaudojant leistiną galingumą pirmajam energijos blokui — 1050 MW ir antrajam energijos blokui — 1400 MW, t.y. suminiam galingumui — 2450MW, tačiau kapitalinio remonto pirmojo energijos bloko užplanuotų priemonių vykdymo rezultate, jo darbinis galingumas išaugs iki 1250 MW, o suminis abiejų blokų galingumas (įskaitant galingumo sumažinimą antrajam energijos blokui) sudarys 2500 MW, t. y. IAE turės atitinkamą elektros energijos gamybos rezervą.

Siluminės energijos atleidimas 1989 metais numatytas praeitų metų plano lygyje ir taip pat turi būti įvykdytas.

Kapitalinio remonto ūkio būdu apimtis 1989 m. — 300 tūkst. rublių arba 10,7 proc. daugiau, negu 1988 m. plane ir, įskaitant, kad IAE pagal šį rodiklį skaičiuojama mažesne apimtimi, negu kitose AE, sunkumų jį vykdant taip pat neturi būti.

Mūsų įmonė, kaip ir kitos TSRS Atominės energetikos ministerijos AE, pradėdant šiais metais, dalyvauja išleidžiant liaudies naudojamas prekes, kurias pradeda gaminti CRC, RSC, ir KUS.

Mokamų paslaugų apimtis gyventojams sekančiais metais, palyginus su 1988 metų planu, išaugs 75 tūkst. rublių arba 8,5 proc. Čia įeina: mokestis už butus, tėvų įnašai už vaikų lankymą ikimokyklinėse įstaigose ir pionierių stovyklose, gyvenamojo ploto remonto paslaugos, transporto panaudojimas, sporto mokyklos, jaunimo klubo paslaugos ir kt.

IAE prekine produkcija laikoma visos išvardintos aukščiau produkcijos apimtys (išskyrus mokamas paslaugas gyventojams), įvertintos atleidžiamomis kainomis.

Elektros energijos pardavimas 1989 metais bus skaičiuojamas po 1,3 kapeikos už 1 kWh kaip planinės, taip ir viršplaninės elektroenergijos, šiluminės energijos — po 10 rublių už 1 Gkal., įrengimų kapitalinio remonto ūkio būdu apimtis kaip ir dabar, remsis sudarytomis sąmatomis, o liaudies ūkio prekėms — bus sudaromos sutartinės kainos.

Pelnas yra IAE darbo veiklos apibendrinantis rodiklis, dalimi nuo bendrosios įplaukos prekinės produkcijos, kurios susidaro atskaičius iš jos gamybos išlaidas. 1989 metams planuojamas pelnas — 9600 tūkst. rublių, su sąlyga, kad bus įvykdyti kontroliniai skaičiai gamybos ir pardavimo elektros energijos, taip pat yra realūs.

IAE pelnui turės įtakos 1989 metais sekantys faktoriai: — gamybos ir pardavimo elektros energijos plano viršijimas, kuris gaunamas mažinant elektros energijos išdirbio negavimą dėl technologinių darbo drausmės pažeidimų (avaringumo, įrengimų gedimo), remonto darbų atlikimo kokybės ir įrengimų remonto laiko sutrumpinimo, įdiegimo organizacinių-techinių priemonių, didinant darbo saugumą ir elektros energijos panaudojimo sumažinimą saviems reikalams.

V. DERIJUS
PES viršininkas

(Sekančiame numeryje skaitykite tęsinį: apie darbo sąlygas, esant padidintiems ekonominiams normatyvams, apie vidūkinę saviūkiskaitą, būtinas permainas sėkmingam darbui).

EKSPRESINFORMACIJA

✦ Lietuvos Komunistų partijos CK biuras šių metų spalio 6 d. įvykusiame posėdyje apsvarstė klausimą dėl Lietuvos TSR ekonominio savarankiškumo didinimo ir teritorinės ūkiskaitos ir finansavimosi principų įdiegimo jos liaudies ūkyje nuo 1989 m. liepos 1 d.

✦ Paskelbtas LTSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo įsakas dėl valstybinės, nacionalinės ir regionų simbolikos. Pripažinta, kad naudojant geltonos, žalios ir raudonos spalvų derinių vėliavą neturi būti pažeisti LTSR valstybinės vėliavos nuostatai.

✦ Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas nutarė lietuvių kalbai suteikti Lietuvos TSR valstybinės kalbos statusą, pateikti Lietuvos TSR Aukščiauniosios Tarybos eilinei sesijai svarstyti Lietuvos TSR Konstitucijos atitinkamą nuostatos projektą.

(„Komjaunimo tiesa", Nr. 193, 1988 m. spalio 7 d.)

✦ Vakar, Ignalinos AE įvyko profsąjungos ataskaitinė-rinkiminė konferencija.

✦ Maskvoje, spalio 20 d., AEM išplėstinės kolegijos posėdyje nusprendė sudaryti komisiją IAE problemų ir priemonių propagandistiniam-agitaciniam darbui gyventojų tarpe. Kolegijoje buvo išklausytas IAE partinio komiteto sekretorius A. Kulakovas.

✦ Elektrinėje dirba specialistų-seismografų komisija, kurią sudaro 22 žmonės, jų tarpe — LTSR MA 5 atstovai.

✦ Savo įrengimų reklamos tikslu, elektrinėje pabuvojo Amerikos firmos atstovai, AE montavimo suvirinimo technikos gamintojai.

✦ VLKJS septyniadešimtųjų metinių garbei VSV ir IAE komjaunimo organizacijos nutarė Statybininkų gatvėje pasodinti alėją.

Sukoreguoti elektros gamybos planai spalio mėn. sudarė 670 mln. kWh. Spalio 21 d. pagaminta — 393 mln. kWh.

Pirmojo energijos bloko KĮR numatoma baigti 1988 m. lapkričio 1 d.

Antrasis energijos blokas dirba 1250 MW galingumu.

Sutinkamai suveštinėms priemonėms, abiejuose blokuose pravedami saugumo didinimo darbai. Dalinai, pirmajame bloke įdiegiama greitai veikianti avarinė apsauga (GVAA), kurios veikla žymiai padidins apsaugos lygį. Remiantis pravestais patikrinimais, bus priimtas sprendimas dėl GVAA įdiegimo visose elektrinėse, kuriose yra RBMK reaktoriai.

* * *

Sniečkuje spalio 14—20 dienomis išmetamų į atmosferą radioaktyvių medžiagų inertinės radioaktyvios dujos sudarė 5,3 proc. leistinos normos (LN), ilgaamžių radionuklidų — 0,33 proc. LN, 131 jodo — 2,6 proc. LN. Gama spindulių dozės stiprumas 9—11 mikroR/h.

* * *

Į DO ir STS pranešimą spalio 18 d. „T. a." laikraščiui Nr. 11, IAE Genplano viršininkas V. Medvedevas pateikia pataisymą:

vidutinė absoliuti Sniečkaus ir pramoninės aikštelės atžyma — (145—155) metrai, Dūkšto — (145—160) metrų virš jūros lygio.

Nuo sausio 1 d. rajoninis laikraštis „Nauja vaga" išeis lietuvių ir rusų kalbomis. Skubėkite užsisakyti — jūs žinosite visas rajono naujienas. Leidinio indeksas 67412, kaina metams — 4,44 rub.

KOMUNISTO POZICIJA

Penktoje ataskaitinėje-rinkiminėje partinėje konferencijoje kalbėjo TSKP CK sektoriaus vedėjas G. Kopčinskis. Jo pažiūros į mūsų problemas kitos, netgi kai kuo pamokomos. Manome, mums reikalinga susipažinti su nuomone žmogaus, turinčio galimybę apžvelgti įvykius labai plačiu mastu, po visas elektrines, po visą šalį.

— Penkiolika pasisakiusiųjų čia kalbėjo apie įvairius, tačiau juntamus, klausimus, kurie jaudina šiandieną AEM, jūsų konferencijoje skirta mažiau dėmesio, neatsiskaitytinai skambėjo ir partijos idėjos apie persitvarkymą. Bet šiandien jau aišku, jeigu kiekvienas komunistas aktyviai nesilaikys, persitvarkymo pozicijų, ji užsprings. Pasyvumas panašus mirčiai!

Kas gi yra Ignalinos AE? Aš taip ir neišgirdau klausimo: ką tu padarei persitvarkymo klausimu? O juk nei iš viršaus, nei iš šono nieks nenukreips, jeigu pats komunistas nesupras savo rolės.

Iš šios tezės reikia numatyti ir įvertinti padėtį aplink Ignalinos AE. Čia reikalas ne Černobylyje. Visa tai sukelta mūsų, atomininkų, pati atominė energetika davė pretekstą visuomenės pasisakymams. Jūs ne vieni. Tokį pat priešiškumą patiria Gorkio, Voronežo, Totorijos, Ukrainos atominių elektrinių kolektyvai. Surinkta pusė milijono parašų dėl AE Kryme statybos nutraukimo.

Šiandieną kiekvienas TSRS pilietis turi teisę paklausti: ar pakankamas mūsų AE saugumas? Ir jeigu mes negalėsime paaiškinti, kalbėti apie atominės energetikos pastovumą visai nereikės. Padėties pasikeitimui negalime skirti daug vilčių. Burnos nieks niekam neužčiaups!

Kitas reikalas — nereikalingi atspalviai, iškreipimai Sąjūdyje prieš trečiojo bloko statybą ir bendrai prieš IAE, charakteringi tiktai Sąjūdžiui, tiktai Lietuvai.

Taip, elektrinė nepaprasta. Čia reikalingi kiti požiūriai, pasisakymų, išstojimų tikslus vertinimas. Lengva pasėti abejones masėse, daug sunkiau jų abejones išsklaidyti.

Jūs nepatenkinamai įvertinote partinio komiteto darbą, jo sekretoriaus, pagrinde, dėl jų nesugebėjimo pasitraukti nuo konfrontacijos, pasyvumo situacijoje, kuri susidarė aplink elektrinę. Iš jūsų pusės perlenkiama. Reikia suprasti, kad mes kol kas šitam, pagrindę, nepasiruošę.

Reikalingi geri informaciniai centrai, aprūpinti techniškai, su specialiais kadrais. Elementarumas nereikalingas! Tiesiog „pasikalbėti su studentais", tiesiog „atspausdinti straipsnį" — maža. Tokiais metodais jūs nieko nepasieksite.

Jau sukurtas energetikos srityje tarpžinybinis centras darbui su visuomene.

Visų pirma, reikia įvesti tvarką pas save namie. Jūs šiandien daug kalbėjote apie trūkumus — jie ir yra dirva kalboms. Aš buvau jūsų elektrinėje. Pasakysiu, kad nešvaresnės atominės elektrinės nemačiau, o buvau ir tarybinėse AE, ir Prancūzijoje, Suomijoje. Dauguma priemonių dėl saugumo dar neatlikta (nors, pagrinde, tai ir ne jūsų kaltė), pas jus iš eilės trys gaisrai, trisdešimt procentų sustabdymų — dėl personalo kaltės. Visa tai dideli erzintojai.

Padėtis CK dėl atominės energetikos dar žinoma ir tokia, kad be atominių elektrinių šalyje energetinių problemų neišspręsti.

Jūsų elektrinėje, kaip ir kalbėjo draugai, mažai vadovaujančių nacionalinių kadrų, o partiniame komitete iš viso jų nėra. Tai politinė klaida, tokią padėtį reikia ištaisyti. Šiandieną tokia konfrontacija neleistina. Akcija „Gyvybės žiedas" praėjo ramiai, tačiau yra pavojus paaštrinti padėtį. Galima sakyti, kad kažkas rašo „ne tą" ir „ne taip", bet, draugai, pirmaeilė priežastis —mes patys. Todėl, iš savo pusės, esant šiai padėčiai, reikia būti susikaupusiems, reikia mokėti rasti kontaktus.

Nuotraukoje: G. Kopčinskis (viduryje) konferencijos pertraukos metu.

A. KARASIOVO nuotr.

PASLAUGA ŽMOGUI?

Kelia problemą skaitytojos M. Zujevos laiškas, pasirašytas A. Ogijenko; O. Sivčiuk.

— Visiems žinoma, kad Sniečkaus telefonų tinklas mažai išvystytas, tačiau ir tiems gyventojams, kuriems pasisekė namuose įrengti telefoną, nepakankamai palengvėjo gyvenimas. Sniečkaus ryšių skyrius vietoje papildomų paslaugų teikimo sugeba tik apsunktinti telefono paslaugas. Tai paaiškinsiu konrečiais faktais.

Prieš metus, 1987 m. vasarą, mums įrengė telefoną. Kaip ir visiems abonentams, mums pranešė dėl savalaikio abonentinio (2 rub. 50 kap. į mėnesį) ir tarpmiestinio mokesčio. Nieko neįtariantys abonentai patenkinti sutinka, pagaliau jie pasinaudos civilizuotomis ryšio paslaugomis! Bet ne čia svarbiausia. Ilgai lauktas telefonas tampa įvairių nesusipratimų priežastimi.

Pirmoje eilėje tai, kad tuo metu, kada daugelyje Tarybų Sąjungos miestų, nekalbant jau apie išvystytas pasaulio šalis, sąskaitos už telefono paslaugas prisiunčiamos į namus, ir ne už mėnesį, o už kiekvieną pokalbį, pas mus Sniečkuje, nuo 1987 m. rudens šią „nereikalingą" paslaugą pakeitė, remiantis rajono Ryšių mazgo viršininko pavaduotojo nurodymu, kad neapsunkinti jo darbuotojų.

Antra, plačiai žinoma paslaugų forma — telegramų priėmimas telefonu, pas mus užmiršta. Nors sako, kad kažkada ji gyvavo. Ir vėl, kas suinteresuotas šia paslauga? Tikriausiai dėl ryšių darbuotojų sunkaus darbo palengvinimo ir Sniečkaus gyventojų rūpinimosi, kad dažniau vaikščiotų jie į savo vienintelį telegrafą ir ten prastovėtų valandas eilėse.

Trečia, didelio deficito sąlygomis tik dalis Sniečkaus gyventojų gali pasikalbėti telefonu namuose. Gauna iškvietimą pasikalbėjimui, ir žmogus, kuris neturi namuose telefono, nori pasinaudoti telefonu kaimynystėje. Be to, nenori telefonistė, jai labai sunku (o gal uždrausta?) pervesti užsakytą pokalbį namų telefonu. O jeigu šio pokalbio Sniečkuje laukia moteris su mažu vaiku? Arba sergantis žmogus? Ką domina mūsų laikas ir mūsų nervai?

Į ką susilieja ši praktika, nesunku įsivaizduoti. Tarkim, kad pavyzdingas abonentas savalaikiai sumokėjo abonentinį mokestį, o kaip su tarpmiestiniais pokalbiais? Bendra suma už pokalbius, kurios reikia ieškoti kažkokiuose popieriuose taupomojoje kasoje, mažai ką patenkina. Skambini dispečeriui, norėdamas išsiaiškinti, kiek už ką, už kokį laiką turi užmokėti. Dispečeris, kuris šią informaciją turi pateikti, kultūringai atsisako: pas jį žmonės kaip tik dėl tokios informacijos, ateikite pas mus mūsų darbo laiku. Dar maža to, kad atsisako, kad abonentas pasiruošęs mokėti pinigus už paslaugą, jis dar turi žinoti dispečerio telefono numerį, jo darbo laiką. Kaip tai įprasta mūsų žmogui: paslaugų ir patarnavimų — minimumas, o nuobaudų ir apribojimų — maksimumas! Dešimtys žmonių mina takelį pas dispečerį, kuris dirba iki 18 val. O po pagrindinio darbo, tikriausiai, kiekvienas turi daug kitų reikalų ir problemų, neįskaitant tarpmiestinių pokalbių.

Nekalbant jau apie tai, kad į apmokėjimo sistemą be sąskaitos (kvitai, čekiai...) gali lengvai pakliūti klaidos ir netgi apskaičiavimai. Suprantama, aš nekaltinu mūsų ryšių skyriaus darbuotojų, bet panašus atvejis pašto darbo praktikoje, pasitaikė.

Įdomu sužinoti Ryšių mazgo viršininko pavaduotojo nuomonę ir tokiu klausimu: kaip jaučiasi žmogus, jeigu jis paslaugą gauna vienoje vietoje, moka už ją kitoje, o sužino kiek ir už ką jam mokėti — trečioje? Svelniai tariant, tai panašu į pajuoką.

Suprantama, kad mūsų pretenzijos eiliniam pašto darbuotojui nepagrįstos. Už Ryšių mazgo darbą atsako, pirmoje eilėje, viršininkas, kaip pirmasis asmuo. Kadangi laikraštis, mūsų dienomis, yra vienintelė efektyvi oficiali bendravimo priemonė su įmonėmis, aš savo ir kitų Sniečkaus gyventojų vardu prašau į šį laišką atsakyti rajono Ryšių mazgo viršininko pavaduotoją A. Skripalį per laikraštį.

APIE TAI, KAS JAUDINA

GYVENVIETĖS GYVENTOJUS, APIE JŲ RŪPESČIUS, PROBLEMAS SKAITYKITE ŠIANDIENINIAME NUMERYJE

KAIP GYVENA MOKYKLA

Mes paprašėme vidurinės mokyklos Nr. 2 direktoriaus pavaduotoją ūkinei daliai Sofiją Lapėnienę atsakyti į keletą klausimų.

— Mus, šefus, domina: ar noriai vykdomas kosmetinis mokyklos remontas kiekvienais metais? Ar visos paraiškos įvykdytos?

— Šiais metais įsisavinta 14 tūkst. rublių, kurie buvo skirti remontui. Dalinai perdengtas stogas, užlieta bitumu, įstiklinti langai, nudažytos sienos. Remontas atliktas kokybiškai, kai kur net po keturis kartus perdažytos nuolat šlampančios prie tualetų sienos, tačiau kabinetuose — pasiektas jaukumo efektas.

— Kas atliko darbus?

— Visų pirma — KOS statybos-remonto baras, viršininkas V. Grebenis. Viską įvykdė, ir be to, RSB pats pareiškė iniciatyvą, parinko geriausiai tinkančių dažų atspalvius ir t. t.

Dirbo pas mus ir SET cecho inžinerinių tinklų baras. Praėjusiais metais pirmaklasiai šalo visą žiemą, dabar šildymas sutvarkytas, klasėse bus šilta. Reikia pažymėti atlikusius šį darbą: meistras V. Remezovas ir V. Michailovskio brigada.

— Nors ir nesinori kalbėti apie tokį neleistiną požiūrį šešiamečiams ir septynmečiams vaikams, tačiau pirmaklasiai kentėjo ne tik dėl šalčio. Jie negalėjo naudotis ir normaliais tualetais.

— Taip, jų mokyklos sparne tualetai dalinai uždaryti dėl techninių kliūčių, o tie, kurie atidaryti, sunku į juos žiūrėti. Statybiniai trūkumai tęsiasi nuo 1984 metų, prie viso to dar reikia pridėti, kad neteisingai padarytas grindų nuolydis. Kad dirbtų tualetai, reikia pakelti grindis, hermetizuoti perdengimus, sudūrimus kanalizacinių vamzdžių, vienu žodžiu — reikalingas kapitalinis remontas pagal sąmatą, sudarytą IAE. Šių darbų apimtis — septyni tūkstančiai rublių, ir jie visi, pagrinde, statybiniai, o ne santechniniai. Tuo labiau, rangovo mokykla vasaros metu nesurado. Tik dabar, po truputį, reikalai pajudėjo. Dalį darbų, tikriausiai, įvykdys VSV.

— Ką gi, kartu seksime numatytų darbų eigą.

Pokalbį vedė
T. ANATOLJEVA

VĖL APIE DEFICITĄ

Gyventojų aprūpinimo maisto produktais ir pramoninėmis prekėmis problema — ne nauja, ir tame ir kitame laipsnyje charakteringa visiems šalies regionams. Mūsų tikslas — papasakoti apie tai, kaip organizuotas tiekimas Sniečkuje.

Pagrindinis svoris gyventojų aprūpinimo būtinomis prekėmis gula VSV Darbininkų aprūpinimo skyriui. Labai daug daroma, kad pirkėjų poreikius patenkinti miksimaliai. DAS per visą savo gyvavimo laikotarpį išaugo ir skaitliniai, ir sukaupė nemažai teigiamų progresyvių aptarnavimo formų.

Racionaliam kai kurių produktų paskirstymui organizuotas jų pardavimas per išankstinį užsakymą įmonių ir organizacijų. Šiuo tikslu šukomplektuota keletas rūšių užsakymų (Nr. 1 — Nr. 6) pagal įvairius skonius. Negalima nepaminėti DAS užsakymų stalų, kurie taip pat aprūpina jubiliejaus, iškilmių proga, liūdnų ritualų apeigoms, pagal specialius pakvietimus, kuriuos išduoda Sniečkaus Vykdomasis komitetas, karo ir darbo veteranus, žmones, turinčius įvairias lengvatas. Čia kalba vyksta apie aprūpinimą deficitinėmis ir ypač deficitinėmis prekėmis (maisto ir pramoninėmis). DAS yra atitinkami dokumentai tam reikalui. Vienok... Į Vykdomąjį komitetą, nuolat veikiančios planinės-biudžetinės komisijos adresu, prekybos, buitinio ir visuomeninio maitinimo klausimais pradėjo plaukti skundai dėl deficitinių prekių asortimento skurdumo, tų deficitinių prekių, kurias galima įsigyti turint lengvatas. Reikėjo netgi pakeisti užsakymų išdavimą trisdešimtmečio proga. Trūksta prekių.

Kad būtų geriau matoma reikalų padėtis, mes Vykdomojo komiteto deputatai, aukščiau išvardintos komisijos nariai, pravedėme parduotuvės Nr. 2 (buvusi Statybininkų gyvenvietė Dūkšte) ir maisto prekių praduotuvės Nr. 17 stalų užsakymų darbo patikrinimą.

Paruduotvė Nr. 2 vykdo organizacijų ir įmonių didžiulį aprūpinimo užsakymais darbą. Tai ir suprantama — specializacija. Tačiau nustebino visai kita. Tas pats skurdumas asortimento ir išankstiniams užsakymams, kas ir užsakymuose pagal lengvatas.

Vienok, patikrinus prekių gavimą važtaraščiuose, buvo aišku, kad dauguma deficitinių prekių, nors ir nepakankamame kiekyje, vis gi į parduotuvę tiekiama. Nėra reikalo vardinti, kokie tie deficitai. Pakanka pasakyti, kad šis asortimentas gali patenkinti patį išrankiausią klientą. Tačiau šių prekių realizavimas buvo organizuotas „demokratiškiausiu" būdu. Tikrinimo metu išaiškėjo, kad tik periodu nuo 1988 m. birželio 1 d. iki liepos 12 d. DAS viršininko V. Kolomijeco vardu parašyti 87 pareiškimai, kuriuose prašoma suteikti pagalbą įsigyjant ypatingai deficitines maisto prekes, delikatesus. Daugumoje pareiškimų, sunku perskaityti pareiškėjų pavardes. Yra ir tokių, kur net pavardės nerašo, nuo ko pareiškimas. Yra pareiškimų asmenų gyvenančių kitose rajono vietovėse ir neturinčių jokių ryšių su VSV DAS, tačiau apsiprekina ypatingai gausiai deficitinėmis prekėmis nuo 80 iki 300 rublių iškart, pavyzdžiui, Ignalinos valstybinio banko skyrius. Priežastys pareiškimuose nurodomos įvairios. Dažnai — sveikatos būklės pagerinimui: savo artimųjų (liečia juoduosius ir raudonuosius ikrus, krabus, alyvmedžių aliejų, kuris pakuojamas dėžėse po 4 kg. ir t.t.). Kava reikalaujama kaip širdies veiklos stimuliatorius. Yra pareiškimai ryšium su išvykimu atostogų, yra visai be priežasčių: „Prašau atleisti", — ir viskas. Reikia pažymėti, kad šiuose personaliniuose pareiškimuose, kaip taisyklė, nurodomi alkoholiniai gėrimai (degtinė, trauktinės, likeriai), importinis alus. Kaip paaiškėjo, prekyba alkoholiniais gėrimais šioje parduotuvėje leista Ignalinos rajono Vykdomojo komiteto. Tai buvo padaryta dėl vestuvių, laidotuvių, jubiliejų aprūpinimo. Tačiau, kaip matyti ne tik jų.

Visiškai nesuprantama Ignalinos rajono Vykdomojo komiteto pozicija, išdavusio atitinkamą Darbininkų aprūpinimo skyriui dokumentą, vienas jo egzempliorius saugomas DAS kontoroje, o kitas — pačioje parduotuvėje Nr. 2, kuri nesiteikė persiųsti analogišką popierių Sniečkaus Vykdomajam komitetui, pranešti apie tai gyventojams. Dokumentas buvo prisiųstas tam, kad bent šiek tiek sumažinti specializuotos parduotuvės apkrovimą, sumažinti eiles pagal galimybes. Vienok, prekiauti spiritiniais gėrimais parduotuvėse, išdėstytose Sniečkuje, pradėjo neseniai, o dokumentas 1988 m. kovo mėn. Dėl ko buvo organizuota prekyba alkoholiniais gėrimais ten, kur maža žmonių? Ką, nuo to sumažėjo eilė „Kampelyje"? Kažkiek išaiškinti reikalą padėjo visos tos personalinės paraiškos. Labai dažnai jose mirga, žinomų visam Sniečkui, vadovaujančių padalinių VSV, IAE, įvairių Vykdomojo komiteto organizacijų vadovų pavardės. Ir kas svarbiausia, retai kada jie patys asmeniškai pasiimdavo savo užsakymus. Tam naudojamos tarnybinės mašinos, jų vairuotojai. Nesinori užsiimti moralizavimu. Sutikime, kad nesinori skaityti vos ne kiekviename iš 87 pareiškimų: „Du butelius degtinės, dvi dėžės čekoslovakiško alaus..." Pasirodo ir norma nenustatyta, ir eilės, jokios. Labai jau pažangi gyventojų aptarnavimo forma.

Reikia pažymėti, kad tikrinant parduotuvėje Nr. 2, sąsiuviniuose, kuriuose atžymimos pastabos liaudies kontrolės pravedamų patikrinimų, užrašai lakoniški: pažeidimų nėra.

Įdomi DAS viršininko pavaduotojo A. Pieviškio reakcija patikrinimui. Matyt jį surūstino tai, kad Sniečkaus Vykdomasis komitetas pravedė šią akciją be DAS vadovų leidimo. Tuoj pat pasipylė skambučiai Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojo vardu, ir gana aštria forma: kas leido, kas liepė ir t. t.?

1988 m. liepos 26 d. įvyko nuolat veikiančios komisijos prekybos klausimais posėdis. Komisijos išvada: DAS administracija grubiai pažeidžia prekybos deficitinėmis prekėmis taisykles, sprendimai dėl deficitinių prekių atleidimo priimami pažeidžiant atitinkamus dokumentus, sprendžia vienas asmuo, dideliais kiekiais ir ilgą laiką.

Sniečkaus Vykdomasis komitetas, remiantis komisijos darbo rezultatais, priėmė sprendimą Nr. 55, 1988 m. rugpjūčio 25 d. „Dėl prekybos pagerinimo Sniečkaus gyvenvietės staluose-užsakymuose", kuris plačiai apsvarstytas prekybos konferencijoje, kuri įvyko rugpjūtyje, ir turi būti įgyvendinta gyvenime.

Manoma, kad išgyvendinti negerovėms deficitinių produktų prekyboje, būtina sustiprinti kontrolę šioje sferoje, aktyvesnę poziciją turi užimti visuomenė. Gal būt, atėjo laikas organizuoti vartotojišką asociaciją (kaip Leningrade, pavyzdžiui), kuri būdama visuomenine organizacija, būtų tikru pagalbininku Vykdomojo komiteto, kontroliuojant ir organizuojant prekybą Sniečkuje.

A. ANANJINAS, V. KULIGINAS, A. BERIOZA

LAIKAS IŠSPRĘSTI

Elena Čekienė — gyvenvietės deputatų Tarybos komisijos pirmininkė. Praėjusią sesiją ji pasisakė klausimu, kurio šaknys siekia 1978 metus, metus pirmųjų klasių kūrimo vidurinėse mokyklose lietuvių vaikams. Kalba krypsta apie lietuviškosios mokyklos organizavimą.

Kaip mums pasakė antrosios vidurinės mokyklos direktorius G. Mackevičius, 1983 metais lietuviškos klasės buvo perkeltos iš pirmosios mokyklos į antrąją, ir tuomet jose buvo 159 moksleiviai. Š. m. rugsėjo 1 d. — 290. Vidutiniškai šis skaičius auga 7—8 proc. į metus. Viso antrojoje mokykloje šiais metais mokosi 2011 moksleivių.

Tačiau grįžkime į sesiją. Štai apie ką kalbėjo joje E. Čekienė, pateikusi mums savo medžiagą publikacijai.

— Kaip ir dešimt metų atgal, lietuvių moksleiviai lyg nukerta kampą didelėje mokykloje, kur pagrindinė moksleivių masė mokoma rusų kalba. Ten vienas direktorius, viena bendra pionierių vadovė, užklasinio ir užmokyklinio darbo organizatorė, bendra mokytojų taryba.

O mes stebėjome ir stebime, kaip mūsų vaikai praranda gimtosios kalbos švarumą, praranda lietuvių tautos savitą jausmą, jo tradicijas ir papročius. Šiandien jiems kokią tai mintį lengviau išreikšti rusiškai, negu lietuviškai.

Tiesa, „lietuviškos mokyklos" pedagoginis kolektyvas — dideli lietuvių kalbos patriotai, liaudies tradicijų propagandintai. Kokius puikius vakarus jie organizuoja, kokį džiaugsmą jaučia juose vaikai, tėvai!

Tačiau tai negali išspręsti auklėjamojo darbo problemų, kurios iškyla tik dėl vienos priežasties — lietuvių mokykla neturi savo namų.

Lietuvių mokyklos darbe yra ir daugiau problemų: dešimt metų išleidžiamųjų klasių (9 ir 12) vadovai charakteristikas rašo ranka — mokykloje nėra lietuviškos spausdinimo mašinėlės.

E. Telksnienė neaprėpia nuolat dirbti pagrindinį pavaduotojos darbą ir kartu užsiimti nesamų lietuvių mokykloje užklasinio darbo organizatoriaus ir pionierių vadovo veikla.

Džiugina tai, kad klausimais, dėl patalpų išskyrimo lietuviškai mokyklai, užsiima mūsų gyvenvietės Taryba. Buvo pasiūlyta statomą VSV mokymo kombinatą perduoti lietuviškai mokyklai. Sudaryta komisija iš kompetetingų draugų, kurie turi nuspręsti, ar tinkamas šis pastatas mokyklai.

Norisi tikėti, kad lietuviškos mokyklos poreikius teisingai įvertins ir VSV vadovai, ir tie, nuo kurių priklauso tai.

Visa tai, ką pasakė Čekienė, lydi kita problema — ikimokyklinis lietuvių vaikų auklėjimas.

Sniečkuje veikia tik vienas vaikų darželis, kur yra lietuviškos grupės. Darželio Nr. 2 vedėja Irena Naujokaitienė praneša, kad darželyje dirba du metodistai, rusų ir lietuvių grupėms, mokymo programų sudarymui, atskirai pravedami pedagoginių tarybų posėdžiai. Dabar darželyje iš dvylikos grupių — šešios lietuviškos.

Sprendžiant pagal grupių užpildymą, labai greitai bus reikalingas atskiras lietuviškas darželis.

Kaip mums pranešė gyvenvietės Tarybos pirmininkas R. Kumpis, artimiausiu laiku vaikų darželyje Nr. 11 bus dvi lietuviškos grupės. Tačiau, pradėjus veikti darželiui Nr. 12, čia bus perkeltos visos miesto lietuviškos grupės, ir iš antrojo ir iš vienuoliktojo darželių. Be to, palaipsniui pereis lietuvių kalbai vienas iš darželių — manoma septintas arba aštuntas.

T. VIŠNEVECKAJA

Redakcijos adresas: 234760, Lietuvos TSR Ignalinos rajonas, Sniečkus, Ignalinos atominė elektrinė tel. 29157. Laikraštis leidžiamas lietuvių ir rusų kalbomis antradieniais.

Iškilioji spauda. Formatas A-3. A pimtis — 0,25 spaudos lanko. Tiražas 200. Užsakymo Nr. 2813. Rinko ir spaudė Utenos spaustuvė: Utena, Komjaunimo, 33. Telefonas 54787. Indeksas 67311.

Redaktorė
O. BERIOZA